

DE VERSCHIJNING.

Van Rooze verliet op de markt den kommandant en betrad zijn woning. Brak was juist aangekomen en zat bij Karel voor de lustig brandenden haard. Beide dienaren schenen elkaar veel te vertellen te hebben.

— Goeden avond, jonker, riep Brak op gemeenzamen toon. Ik ben hier terug.

— Ja, dat zie ik... En wat nieuws?

— Dolf en Bianca zaten in de Moeren...

— En zijn ze verdronken?

— Neen, zoo gemakkelijk vergaat onkruid niet, hé? Ze zijn beiden op een bootje ontsnapt... Ik zag ze waarlijk dicht bij Veurne en ik zou ze wel naar 't pierenland gezonde hebben, maar ze waren bij Mannaert, een soldaat...

— Ja, ik ken dien kerel... 't Is hij, die al veroordeeld was voor die ontvoering van Adelida Prijcke. Maar wat zaken had hij met het paar...

— Wist ik het maar!

— Dus ge hebt niets uitgevoerd! Ook geen nieuws over jonkvrouw van Ramsdijk?

— Maar, jonker, als het gansche Spaansche garnizoen nu Isegrim niet ontdekken kan, hoe eischt ge het dan van mij in enkele uren? Ge moet redelijk zijn...

Van Rooze had geen lust om lang te babbelen. Brak berichtte hem niets stelligs en de nieuwe schout ging vroeg ter ruste. Karel begaf zich naar van Ramsdijk, waar Fien hem verbeidde en Brak verzeilde in soldatenkroegjes. Het was doodstil in de groote woning. Van Rooze lag te mijneren en kon den slaap niet vatten. Het hinderde hem zeer dat de kommandant hem in een gevaarlijk avontuur met die Jacqueline meesleurde. De hoogere overheid kon daar wel eens streng over oordeelen.

Eindelijk sluimerde van Rooze toch in. Plots ontwaakte hij verschrikt. De kamer was in een lichtschijn gehuld. En die glans straalde van een vrouw, die, in een witten mantel, voor het bed stond. Op haar voorhoofd donkerde een zwart kruis.



Hij hoorde gerucht (blz. 395).

Van Rooze slaakte een gil... Hij rees op.

— Leg u neer ! gebood de vrouw, en in haar rechterhand dreigde een scherpe dolk.

Van Rooze rilde geweldig.

— Julietta ! kermde hij.

— Haar geest ! klonk het met een grafstem.

— O, dood me niet ! smeekte de schout van Nieuwpoort.

— Lafaard ! Gij, die zoo gemakkelijk over het leven van anderen beschikt, vreest zelf de eeuwigheid.

— Heb deernis...

— Deernis ? Kent gij dat gevoel ? Hebt ge het ooit jegens anderen beoond ?

— O, ik heb spijt...

— Holle woorden ! Ge liegt... ge zijt nog slechter dan vroeger. Ge hadt nooit gemeend, Julietta nog weer te zien... Ge meendet, dat het geheim achter de steenen van den kelder, dichtgemetseld was... Toch waart ge soms bang, vooral als er geheimzinnige personen verschenen. Zoo vreesdet ge den Wandelenden Jood, hé ! Hij moest u eens ontmaskeren...

— O, wat wilt ge ?

De vrouw trad nader en hief den dolk boven zijn borst...

— Genade ! kreunde van Rooze...

— Zie hem sidderen... En verweren durft hij toch niet... Daar ligt hij nu de machtige schout van Nieuwpoort, die de familie van Dillen uit dit huis verdreef. Niet, dat ik deernis heb met van Dillen, maar ik haat hem toch niet, als ik u haat, meineedige !...

— Dood me niet ! smeekte van Rooze opnieuw.

— O, hoe geniet ik nu... Ik durf den stoot wel toebrengen... Dit wapen heeft nog gediend... Weet ge waar ? Te Loo...

Ondanks zijn eigen angst, riep van Rooze toch uit :

— Voor Roza ?

— Ja, voor Roza ! En ik kan het ook wel gebruiken tegen Agneta van Ramsdijk. Julietta ligt wel achter den dichtgemetselen muur, maar hier staat haar geest en die duldt niet, dat gij nog een vrouw bij u hebt... Roza heb ik gedood... Wat hielp het u, of ge Wouter van Dillen beschuldigde ?

— O, heb medelijden met me... ik zal mijn leven veranderen ?

— Maakt dat uw misdaad jegens Julietta ongedaan, laffe huichelaar, die voor de menschen den deugdzamen jonkman uithing ! Een stoot... de dolk is vlijmend scherp... en 't is uit met uw leven ! Waar zoudt ge dan zijn met al uw eer en glorie ! Naar de eeuwigheid met uw zwaar beladen ziel !

— Neen, Julietta... ! kreet van Rooze. O, ge zult dat niet doen ! Ik heb al zoo lang spijt over die daad !

— Leugens ! Ik ben Julietta niet, doch haar geest... en een geest kunt ge niet bedriegen, Pol ! Ik zwerf reeds lang rond. Hebt ge de schildwachten nooit hooren spreken over de vrouw, die in den nacht verscheen, nu te voet, dan te paard ?

— O, ja...

— Hebt ge het zwarte kruis niet gezien, waarmee ge mij eens bespottet... toen in den kelder ?

— 't Was van u...

— Mijn teeken, ja... Ge hebt mijn brieven ontvangen ! Allemaal waar-schuwingen. En nu sta ik hier...

— Maar ge zult me niet dooden ! O, leg mij boete op... en ik zal ge-noorzamen.

Groote druppelen zweet parelden den bevreesden schout op 't voorhoofd. Uit de wijde oogen laaide verschrikkelijke angst...

— Neen, ik zal u niet dooden... nog niet, hernam de vrouw.

— Dank u...

— Ik heb uw dank niet noodig, want het is van mij geen welwillendheid of gunst, doch alleen haat... Een geest kan ook haten, voegde ze er snel bij..., want ze wilde zich niet verraden in haar wraakgevoel. Een geest, die door u geen rust vindt, haat sterk. Geen rust, van Rooze... Ge weet, hoe ik in den kelder smeekte, om een priester... Ik wilde biechten en mij voorbereiden. En gij bespottet me... Ge zoudt me zelf berechten, zoo zeidet ge, ellendeling, en ge teekendet dat zwart kruis op mijn voorhoofd. Ja, bezie het nu maar.. Thans hebt ge dien overmoed niet, hé ? Door u vindt de geest geen rust...

— Ik zal missen voor u bestellen ! beloofde van Rooze.

De vrouw lachte hoonend.

— Gij ? Zorg voor uw eigen ziel, die niet wit gewasschen meer kan worden. Doch antwoord mij op eenige vragen. Waarom heeft de gouverneur van Duinkerke de Moeren onder water gezet ?

— De Moeren, de Moeren, stamelde van Rooze, die in zijn angst niet oadelijk zijn gedachtengang kon veranderen.

— Kent gij de Moeren niet meer ? Julietta en gij hebben er dikwijls gevaren, toen ze nog een uitgestrekt meer vormden. Ge waandet haar toen nog jong... Zoudt gij de Moeren vergeten hebben ? Was het daar niet, dat Julietta en gij een Spaansch officier ontmoetten, die u bespotte, omdat gij een oud lief had. Wat Julietta's gelaat niet verried, bracht die kerel aan het licht. Julietta was veel ouder dan ze scheen... En gij, om die misleiding en om den spot, verandert uw liefde in haat... Dat was aan de Moeren... En gij zoudt ze niet meer kennen. Zeg me, nu ik uw geheugen verfrist heb, waarom de gouverneur deze streek onder water heeft gezet.

— Om de stad te dekken !

— Dat weet ik ook wel. Vreest hij dan een aanval ?

— Het is weer oorlog en de Hollanders zouden een aanval uit zee kunnen doen. Een waarzegger heeft aan den gouverneur voorspeld, dat men de stad zou bestoken.

— Was die waarzegger Distas ?

— Ja, zoo heet hij !

— En de gouverneur gelooft hem ?

— Hij wil toch zeer voorzichtig zijn...

— Nu een andere kwestie... Hier zit Jacqueline, de dochter van Isegrim, gevangen, beticht van hekserij.

— Maar ik heb haar niet aangehouden.

— Neen, doch ge zijt hier de schout en ik beveel u te zorgen, dat die jonkvrouw niet gepijnigd wordt.

— Maar dat kan ik niet verhinderen !

— Ge moet !

— De heksenmeester is daarover de baas.

— Luister... als Jacqueline op pijnbank komt, dood ik u. Dat is kort, maar beslist...

— O, ge eischt iets onmogelijks...

— Van Rooze, ge zijt sluw en, als ge alleen geen middel kunt vinden, om Jacqueline te redden, vraag het dan aan dien anderen duivel, die Brak heet en u zoo trouw dient... Hij kent allerlei listen. Maar ik wil, dat Isegrims dochter gespaard wordt!

— Ik zal mijn best doen...

— Ge kunt verrichten, wat ge wilt, maar zie nogmaals goed dezen dolk. Wordt Jacqueline mishandeld, dan treft die dolk u... of zorg ik, dat gij ook op het schavot sterft. Dat zou nog schooner wraak zijn, jonker van Rooze onthoofd of geradbraakt, ten aanschouwe van een dichte menigte.

— Heb dan toch deernis met me!

— Waarom? Maar ge kunt uw leven redden. Bevrijd Jacqueline, voorloepig ben ik tevreden, indien ge haar uit de klauwen van den heksenmeester noudt. Eens zoo ver, zal het niet moeilijk vallen haar geheel te verlossen. Zij is geen heks... Ge hebt me goed begrepen! Nu ga ik heen, maar van Julietta's geest kunt ge u niet ontmaken als van haar lichaam.

Nog eens beschouwde ze hem... En de vrouw boog zich en maakte met de punt van haar wapen een klein kruisteecken op zijn voorhoofd. Het bloed parelde door de huid. Roerloos van angst liet van Rooze haar begaan.

— Dit zal u aan mij herinneren, spotte ze. Thans vertrek ik. Ge kent nu uw taak...

Ze week achteruit... En dan verliet ze de kamer.

— Gelukt! juichte ze, en snel liep ze over de gang, tot aan een raam, dat op den hof uitzag.

Ze klom er door en stond dan op een ladder. Ze liet het venster zakken en daalde de sporten af. Ze bracht de ladder in een hok en sloop door het ruindeurtje weg.

Van Rooze lag nog lang als geheel verlamd door schrik. Het was weer duister in de kamer...

Eindelijk kwam de schout van Nieuwpoort wat meer tot zich zelve.

— Julietta's geest, mompelde hij...

Ook behebt met 't bijgeloof van zijn tijd dacht van Rooze niet aan bedrog. Hij was overtuigd, dat Julietta, de Spaansche vrouw, die hij bemind en dan verstooten had, nu na haar dood geen rust vond en hem verschenen was.

— En ik moet gehoorzamen, kreunde hij, bij 't overdenken van Julietta's woorden. De heks van Nieuwpoort mag niet gepijnigd worden... Dan moet ik den kommandant aanzetten Jacqueline uit de klauwen van den heksenmeester te halen. En die zal dat gaarne doen. Maar hoe moet dat bij de noogere overheid afloopen?

Van Rooze verlangde vurig naar den morgen... Traag kroop de nacht voorbij. Eindelijk schemerde de nieuwe dag. De schout stond op. Zijn hoofd bonsde. Hij bette het in 't koude water. Vlug kleepte hij zich. In de woning nad hij geen rust. Hij begaf zich naar buiten. En opnieuw ontstelde hij. Op de voordeur stond weer dat zwarte kruis.

Er was nog geen volk op het marktplein... Snel haalde van Rooze een natten doek, om het teeken te verwijderen, dat hem blijkbaar moest herinne-

ren, hoe hij dien nacht niet gedroomd had, doch Julietta hem waarlijk verschenen was.

Met een ellendig gevoel dwaalde van Rooze rond. Eindelijk keerde hij naar zijn huis terug. Intusschen was Karel, zijn knecht, aangekomen, en had hij in de voorkamer een groot vuur aangelegd.

— Wat, zijt ge reeds uit geweest ? vroeg Karel.

— Ja.

— Ik meende, dat ge nog warm onder de wol laagte. Zijt ge niet wel ?
Ge ziet doodsbleek... En op uw voorhoofd is een wonde...

Huiverig kroop van Rooze bij het vuur.

— Ik zit hier verlaten in mijn woonst ! bromde hij.

— Waar is Brak dan ?

— Weet ik het !

— 't Is op uw bevel, dat ik elders overnacht. Baron van Ramsdijk klaagt, dat gij niet meer komt...

— O, ik ben heelemaal niet nieuwsgierig naar zijn uitgedroogde tronie...

— Hij vraagt waarom ge Agneta niet verlost...

— Agneta ! Ik heb wel andere bekommernissen. Er is wat vreeselijks gebeurd !

— Wat nu weer...

— Julietta is mij verschenen !

Karel schrok toch ook, al riep hij op ruwen toon :

— Ge raast !

— 't Is de waarheid...

En Pol vertelde, wat er dien nacht voorgevallen was.

— Maar ge hebt akelig gedroomd ! meende de dienaar.

— Neen, neen... Julietta's geest heeft voor mijn bed bestaan.

— En gij moet de heks redden.

— Ja... Maar wat zal Julietta me dan nog al gebieden ! Ze vervolgt me.

— Zeker hebt ge de nachtmerrie gehad...

— Was 't maar waar ! Doch ik kan nu niet meer twijfelen. Alles was te duidelijk. En zij maakte dit kruisje op mijn voorhoofd.

Karel zweeg een wijle en staarde in 't vuur.

— Ik heb geen rust meer, hernam van Rooze.

— Wel, ge moet doen, wat ze zegt en Jacqueline, de dochter van Isegrim bevrijden. Dan zal de geest rust vinden. Julietta moet zeker een of ander werk verrichten, voor er aan die dwaaltochten een einde komt.

— O, 't zal niet dat bevel niet ophouden. Jacqueline redden, 't is gauw gezegd...

— Ge hebt immers een machtigen bondgenoot: de verliefde kommandant.

— Ja... maar wat zal de hoogere overheid van dat alles zeggen ?

— Och, 't is oorlog en de overheid heeft nu andere bezorgdheid dan het lot van een heks...

— En Julietta zal me blijven achtervolgen. Zij heeft Roza vermoord.

— Bekende ze het ?

— Ja. Ze is op 't Vijverhuis te Loo gedrongen... haar geest tenminste.

— Dus had van Dillen wel gelijk, toen hij beweerde een vrouw gezien te hebben.

— Ja. En wat nu, als Julietta al mijn gekonkel met Benedictus uitbrengt.

— Wat er met den schout van Loo gebeurt, kan ons toch niet raken !

— Neen, maar 't is Julietta niet om hem, maar om mij te doen. De geest zoekt geen rust, doch wraak. Ik werd aan alles herinnerd...

— Aan den kelder ?

— Aan de ontmoeting met den Spaanschen officier in de Moeren.

— Die Julietta's waren ouderdom uitbracht ? O, ja, toen hebt ge de schoone Spaansche ook wreed behandeld. Ge zeidet, dat ze u bedrogen had. En ook waart ge tegenover de Spanjaarden beschaamd. omdat ge u door een oudere minnares had laten verschalken.

— Toe, toe, laat die geschiedenis maar rusten.

— En uw overmoed in den kelder, toen ze sterven moest en om een priester smeekte.

— Zult ge zwijgen ! Julietta is natuurlijk ook op u verstoord.

— Op mij ! Heeft ze mij genoemd ? vroeg Karel ongerust.

— Ja.

— Ze weet toch wel, dat een knecht zijn meester moet dienen. Ik had slechts te gehoorzamen...

— Al dat gebabbel helpt ons niet.

— Jonker, gij moet u tegen dien geest beveiligen.

— Maar hoe ? Een geest kan ik niet gevangen nemen, niet binden en terecht doen stellen.

— Er zijn andere middelen.

— Welke ?

— Tegen geheime machten vraagt men geheime hulp. Te Veurne ken ik een oude vrouwe, die u raad zal verschaffen.

— De waarzegster...

— Juist... Ga er heen... een ander middel ken ik niet...

— Ik zal het doen...

Maar van Rooze zei dit op matten toon, als verwachtte hij weinig van dat bezoek. Een vreeselijke druk lag op hem.

ISEGRIMS BODE TE ANTWERPEN.

Op 't kasteel van Antwerpen speelden de muiters den baas, zooals wij gezien hebben... En Jeronimo, de overste der oproerlingen, hun electo, heerschte er als een despoot... Voortdurend liet hij een schot lossen, om een bode uit de stad te ontbieden en dezen nieuwe eischen te stellen.

Een gezantschap kwam in de veste melden, dat het magistraat zeven maanden achterstallige soldij zou betalen.

— Zeven maanden ? riep de electo op schamperen toon. Neen, twee en twintig maanden moeten we hebben, niet alleen voor diensten hier bezwezen, maar ook in Italië en elders. En zorgt, dat het er komt ! Maar toch, ge hebt ons reeds uw goeden wil getoond, vervolgde Jeronimo. Wij zijn ook van de kwaadsten niet. Luistert : Dat « boem, boem » van ons geschut zal u ongetwijfeld telkens opschrikken en ook voor vreesachtige en zieke menschen deugt het niet. Daarom heb ik er wat anders op gevonden. We zullen beleefd zijn. De eene dienst geldt een anderen. Als wij iets noodig hebben, zullen we een onzer lakeien zenden met een brief, gericht « A los

della Casae della Villa » (aan die van het stadhuis). En we verwachtten daarop steeds hetzelfde vlugge antwoord te verkrijgen.

Er werden nu evenveel brieven afgezonden als vroeger sschoten gelost. En « zij van het stadhuis » moesten zorgen voor het onderhoud der heeren van het kasteel. Ja, dikwijls was de eisch zeer overdreven, zooals die van 40.000 viertelen koren, maar het schrikbeeld eener Spaansche Furie dreef tot gehoorzaamheid.

.....
Jozef Reniers, de bode van Maurits van Nassau en nu ook van Isegrim, was van Veurne-Ambacht in de stad aangekomen. En al dadelijk bemerkte hij groote ontroering onder de burgerij.

— De Spanjaarden van Lier zijn op het kasteel ontvangen, ging het van mond tot mond.

En in een groepje hoorde Jozef een ouden man zeggen :

— In 1576 bij de Spaansche furie hadden de muiters van Aalst en Maastricht zich ook bij de oproerlingen van het kasteel gevoegd. En toen... O, H. Moeder Gods, nooit zal ik het vergeten... Ik was toen 30 jaar... De landvoogd Requesens stierf en de Spaansche soldaten hadden in langen tijd geen soldij ontvangen. Er was nog geen nieuwe landvoogd. De Spanjaarden begonnen te muiten. Ze wilden geld... Ze overmeesterden Aalst en deden van daar allerlei plundertochten. Ze kregen versterking en wierpen zich toen op Maastricht. De burgers dezer stad wilden de muiters beletten om de rivier over te trekken. Doch iedere soldaat hield een vrouw uit de voorstad «Wijk», als een schild voor zich. Daardoor waren de verdedigers machteloos, want wilden zij de Spanjaarden treffen, dan moesten ze eerst die weerlooze vrouwen, welke zij als bloedverwanten of stadgenooten herkenden, neerschieten. Zoo trokken de oproerbenden over de brug. En Maastricht werd op vreeselijke wijze geplunderd en uitgemoord.

Nu kwam de beurt aan het rijke Antwerpen ! Hier lag dat zelfde kasteel, dat we nu vervloeken en Alva opgericht had. Het was bezet door Spanjaarden, die door ons Maranen (vervloekten), genoemd werden. De plundersaars van Maastricht kwamen gezwind naar deze Antwerpsche citadel, uitroepende : « dat ze zich in de rijke stad wilden vergasten of sneven ». Wij besloten ons te verweren. Filips van Egmont, de zoon van den betreunden graaf, werd door de Staten met een regiment Walen herwaarts gezonden. Men had de stad gescheiden van het kasteel of het Maranennest, door een gracht. En burgers en burgeressen van elken stand, hadden hieraan koortsig gewerkt.

De muitelingen van het slot waren dus versterkt door de oproerige benden van Aalst en Maastricht. Wel had de bevelhebber van Antwerpen, Champigny, troepen afgezonden, om die nieuwe benden den weg naar het kasteel af te snijden, maar... die troepen voegden zich bij de muiters en onder 't geroep van : « Naar Antwerpen... geld, geld ! » kwamen ze op 't kasteel aan. De huurlingen werden aangevoerd door hun hoofden zelf, electo's als nu Jeronimo; onze stad zou boeten, omdat de koning zijn huurlingen niet betaalde ! 't Was Zondag 4 November 1576, één uur na den middag, toen vijfduizend Spanjaarden het kasteel verlieten. Onze bezetting moest de gracht verdedigen tusschen de stad en de sterkte. Helaas, en groot deel der troepen — huurlingen als de vijanden zelf — liepen naar de muiters over. En wij waren onmachtig om den stroom te weerhouden en... het lot der rijke koopstad was

beslist. Antwerpen zou verschrikkelijke uren beleven. De Spanjaarden hadden een plan gemaakt voor het binnentrekken der stad. Iedere afdeeling moest een wijk plunderen en zoo viel gansch Antwerpen onder de klauw der roovers.

Daar kwamen ze dan, de barbaarsche krijgers, gevolgd door geboefte met vlamrende toortsen en stroobussels, om brand te stichten. Ze rukten voort door de straten; telkens wanneer ze eene dwarsstraat kruisten beschoten ze deze, tot allen tegenstand verwonnen was. Waar de soldaten voorbij waren, stichtten de schelmen brand. Wij stelden ons hevig te weer. Maar wat vermochten we, zonder goede leiders, tegen de geoefende krijgsbenden, die met voorbeeldige orde te werk gingen? We konden niet verhinderen, dat de aanvallers het midden der stad bereikten. Op de Groote Markt was de strijd hardnekkig. Talrijke burgers, onder aanvoering der schepenen Jan Van de Werve, Geeraard de Pommereaux en Nicolaas van Bouchout, hadden zich op het stadhuis teruggetrokken en wilden dit, zelfs ten koste van hun leven, verdedigen. Maar eenige Spanjaarden geraakten binnen en staken 't prachtig gebouw in brand. Het stadhuis geleek spoedig eene vuurzee en deelde de vlammen aan de omstaande huizen mede. Meer dan zes honderd woningen op de suikerrui, de Boterrui, de Zoutrui, de Kaasstraat, de Zilversmidstraat, de Hoogstraat, de Vlasmakkt enz., werden een prooi der vlammen. Meer dan zes honderd, vervolgde de grijsaard. 't Was ijselijk, 't geloei van 't voortrukkende vuur, 't gekraak van binten, 't gedruisch van instortende muren, en bovenal... 't gegil, 't gekrijt van stervenden en gekwetsten, want de Spanjaarden moordden onbarmhartig.

Na de inneming der stad begon de ontzettende plundering. De Spaansche oversten trokken naar het hun aangewezen gedeelte, en met barbaarsch geweld begonnen de verschrikkelijke moorderijen. Geen eerbied voor ouderdom of geslacht: grijsaards, vrouwen en kinderen, niet minder dan de mannen en jongelingen vielen onder 't rapier der huurlingen. Onder 't geluid: « Geld, geld, Croonen, Dineros! » stormden de muiters er op los. Vrouwen en meisjes werden op de schandelijkste wijze onteerd. Als duivels gingen de muiters te keer. Om vermeende schatten te ontdekken, pleegden ze de gruwelijkste schelmstukken. Hier kwamen burgers en burgeressen in de vlammen of onder de puinen om, ginds werden ze door de Spanjaarden gefolterd en ten laatste vermoord. Vele straten waren met bloedsporen bedekt, op andere plaatsen lagen de lijken hoog opgestapeld. En dat duurde dagen en nachten. De eerste drie dagen, hebben ze alle wreedheden gepleegd, om de burgers hun geld te doen opbrengen. Den burgers lieten ze het leven als ze rantsoen opbrachten: maar die van eenig aanzien waren, en niet veel geld hadden, deden ze veel tormenten aan, zoowel mannen als vrouwen, ze ophangende, brandende, geeselende, en wat des meer is, zelfs de kinderen niet sparende. Evenmin als voor de wereldlijke, hadden de opstandelingen voor godsdienstige gebouwen zelfs maar een greintje eerbied. In dulle woede drongen ze in kerken en kloosters, roovende wat hun begeerlijk toescheen en de monniken en nonnen mishandelend en doodend.

Spaansche soldaten drongen ook in de Onze Lieve Vrouwe kerk en ledigden de kassen, eischten rantsoenen voor de voorwerpen tot den eeredienst bestemd, ja zelfs voor de pateene. Vele inwoners waren in de kloosters gevlucht. Konden ze geen losprijs geven, dan werden ze wreedaardig neergesabeld. O, als ge dan Antwerpen bij avond zag: den hemel gloeiend rood,

vlammende huizen, in wier schijnsel we de met bloed bespatte muiters zagen, dronken van wijn en dolzinnig van gouddorst, vluchtende burgers, stapels lijken ! Gruwelijk, gruwelijk ! Ja, drie dagen dus duurde die ijselijke slachting. Bij een van mijn geburen vierde men juist bij den aanval bruiloft. Bruid en bruidegom waren van goede huize. In de woning der eerste zou de bruiloft plaats hebben, maar daar vernam men, dat de Spanjaarden de stad overrompeld hadden. Eene bende muiters viel ook de woning der pasgehuwden binnen, alle kostbaarheden eischende. Men gaf ze bereidwillig, maar nog waren de roovers niet tevreden. Zij eischten meer en, toen de ongelukkigen niets anders te geven hadden, sloegen ze den bruidegom dood. Dan voerden ze de luid jammerende bruid mede, na ook den vader, die zijne dochter bevrijden wilde, neergeveld te hebben. De rampzalige maagd werd naar 't kasteel geleid. Gij begrijpt wat haar lot was. Ze poogde zich te verhangen, door middel van een gouden halsketting, welke de muiters niet opgemerkt hadden. Haar bewaker voorkwam dit, roofde het sierraad, liet de ongelukkige geeselen, alle hoop op een grooten losprijs opgevende, joeg hij haar half gekleed de stad in. Krankzinnig van smart en angst dwaalde de bruid door de straten, tot ze door andere woestelingen vermoord werd...

Mevrouw Fabry (1), had zich met haar oude moeder in den kelder opgesloten. De Spanjaarden, die de woning plunderden en ook in den kelder wilden dringen, lieten de gesloten deur met een vaatje buskruit springen. De vreeselijke ontploffing doodde de moeder. Mvrouw Fabry werd woest aangegrepen. Men wilde haar dwingen de andere juweelen of schatten te voorschijn te brengen en de schuilplaats van haar echtgenoot bekend te maken. Haar antwoord dat ze geen geld of kostbaarheden meer bezat en niet wist, waar haar man zich bevond, bracht de beulen tot woede. Ze hingen de ongelukkige aan de zoldering op, tot ze bijna versmachtte, sneden haar dan los en herhaalden de vraag. Nogmaals, ja voor den derden keer, hervatten zij de zelfde marteling. Eindelijk geloovende, dat de vrouw de waarheid sprak, lieten de plundersaars haar hangen en trokken weg. Wel werd Mevrouw Fabry door een oude meid verlost en tot 't leven teruggebracht, maar sedert dien vreeselijken dag, was ze krankzinnig. Gedurig sloop ze in den hof, om naar de schatten te zoeken welke de Spanjaarden van haar geeischt hadden.

Een Engelsch koopman, die zijn rantsoen niet kon opbrengen, werd opgehangen, tot hij reeds half dood was. Dan werd hij weer losgesneden. Waanzinnig van angst smeekte de ongelukkige om genade. Zijn beulen lieten hem toe, zijn losprijs van anderen te gaan leenen, maar toen de koopman het vereischte geld niet vinden kon, moest hij in den strop sterven.

Andere burgers om de woede der Spanjaarden te ontgaan, verkozen den dood in de Schelde en sprongen in hun wanhoop in den stroom.

En gehuld in de kostbaarste kleederen, beladen met gestolen goederen met de schitterendste juweelen, zwierven de moordenaars door de bloedige straten, struikelende over verminkten en dooden. Ze begaven zich naar de beurs, die in een speelhol veranderd was. Op trommels verdubbelden ze hun buit, al die schatten die van Antwerpen een der rijkste steden gemaakt hadden.

De Spaansche Furie kostte aan meer dan tienduizend inwoners het leven. Onder de slachtoffers bevond zich ook de burgemeester Jan Van der Meere.

(1) Grootmoeder van den beroemden geleerde Hooft.

die met het zwaard in de vuist sneuvelde. Smitsaert, een juwelier, bood tien-huizend gulden voor zijn leven. Maar de barbaren eischten meer en ook deze burger viel onder hun staal. Ongeveer 700 huizen lagen in puin. Het was onmogelijk de waarde der gestolen juweelen te schatten. Aan geld had men meer dan voor 20 millioen geroofd. Vele gemeene soldaten lieten bij de juweliers gevesten, scheeden en zelfs wapenrustingen van goud maken en dit met vernis overstrijken, om alles later te gelde te maken. De goudsmiden echter maakten van deze gelegenheid gebruik om veel koper in het goud te mengen, en aldus een deel van het geroofde terug te nemen (1).

Zoo ging het in 1576, besloot de oude man. En nu hooren we, dat de Spanjaarden van Lier op het kasteel aangekomen zijn.... dat is een slecht teeken. Wat hangt er ons boven 't hoofd? Juist dezelfde manieren als in 1576... Ook nu weer hebben ze een meisje geroofd....

— Elza! zei een vrouw. Ze is nog niet terug....

Jozef Reniers schrok. Hij moest zich beheerschen en vroeg:

— Welke Elza is er op het kasteel?

En hij hoorde, dat het zijn vroegere geliefde was.... Men verhaalde hem, hoe de Spanjaarden de ongelukkige op het kasteel gehouden hadden, toen ze daar naar haar meester kwam vragen.

— En laat de burgerij dat toe? riep Jozef verachtelijk.

— Ge komt zeker van den vreemde? vroeg een schipper.

— Ik ben eenigen tijd uit de stad geweest.

— Dat dacht ik al. Gij weet dus niet, hoe het hier toegaat. O, wij moeten al veel toelaten....

— Maar als de schavuiten uit 't kasteel de stad aanvallen, sterf ik met het rapier in de vuist! verzekerde de oude man, die aan de gruwelen der vroegere furie herinnerd had. Ik wil die afschuwelijke tooneelen niet meer beleven.

Jozef sloop heen. Elza in de klauwen van den electo... Zoo was het eerste nieuws, dat hij vernam over de geliefde, op wier vergiffenis hij hoopte.

— Maar ik verlos en wreek haar, zoo nam hij zich voor.

De Spanjaarden van Lier zijn op het kasteel toegekomen! Ja, deze tijding bracht de stad in onrust. De burgers sidderden. Velen verlieten met have en goed ijlings de bedreigde stad. De overheid stelde alle pogingen in 't werk, om de achterstallige soldij van de regeering los te krijgen. Het hof deed beloften, zei, dat men de oproerige soldaten door Walen zou vervangen, maar liet het hierbij. En de Electo sprak tot de krijgers van Lier:

— Welkom, gezellen, welkom binnen ons kasteel! Wij leiden hier een aeerlijk leventje en de stad is rijk genoeg om ook u 't leven van den gewonen soldaat wat te verzachten.

De brieven « A los della Casae della Villa » werden menigvuldiger. De stad zamelde geld bijeen en bood het den Electo aan.

— Neen, zei deze koppig, dat is niet genoeg. De gansche som; er mag niets aan ontbreken.

Maar de Spanjaarden wachtten zich wel de stad binnen te trekken, want

(1) In de trapzaal van het stadhuis liet het gemeentebestuur in 1876 een gedenksteen plaatsen ter herinnering aan die verwoesting van Antwerpen, welke het volk, en daarna de geschiedenis, de Spaansche Furie noemden.

Jeronimo wist, dat de burgerij goed gewapend was. En bovendien, 't ging best zoo ! In de stad daarentegen moest men een beschieting duchten, zoo men de eischen niet inwilligde en de muiters tot orde brengen, bleek ook onmogelijk, wijl ze veilig achter de kasteelmuren zaten.

Door al die gebeurtenissen werd het een gunstig tijdstip voor de Hollanders om een aanval te wagen op Antwerpen, waar de gemoederen tegen de Spanjaarden zeer opgehitst waren....

EEN STOUT STUK.

In een huizeke bij de Onze Lieve Vrouwe kerk te Antwerpen woonde een oude, zonderlinge man. Hij heette Zacharias... Algemeen stond hij zoo bekend. Maar men zag hem zelden op straat. Voortdurend studeerde hij en nam hij proefnemingen. Hij zocht de kunst om goud te maken. Daaraan had reeds menig een zijn leven besteed, en slechts teleurstellingen opgedaan. Een kraai was de eenige gezelschap van Zacharias, den alchimist.

Weer was de oude aan de studie. Hij hoorde gerucht. Er werd op de deur geklopt. Zacharias deed open. Vlug trad een jonge man binnen.

— Oom, kent ge me nog ? vroeg hij.

— Jozef, de zoon van mijn broeder, antwoordde de oude, zonder van de minste ontroering blijk te geven.

— Dus ben ik nog niet te veel veranderd....

— Ik zie scherp... Wat komt ge te Antwerpen doen ? Het graf van uw armen vader bezoeken ?

— Ja, oom, en daar zal ik bidden om vergiffenis...

— Die komt laat, veel te laat... Ge hebt uw vaders hart gebroken.

— En ik heb er veel om geleden... en ik lijd nog...

— Waar hebt ge al dien tijd gezeten ?

— In Holland... Ik was in dienst van prins Maurits van Nassau....

— En nu 't weer oorlog is, deserteert gij ! Ja, dat komt met uw karakter overeen.

— Neen, oom, nu vergist ge u... Ik zal niet deserteeren en nog minder, nu ik hoor, hoe de Spanjaarden zich jegens Antwerpen gedragen.

— De Spanjaarden zijn onze verdrukken... O, ik ben blij, dat ik hier als een kluizenaar leef, zelden buiten kom en dus weinig van Antwerpens vernedering zie... Ik betreur het nog, dat ik vroeger niet uitgeweken ben.

Zacharias zuchtte...

— Dus, oom, ge haat het Spaansch bestuur ?

— Ja, maar wat baat het er over te spreken. Antwerpen is en blijft Spaansch !

— Neen, oom ! riep Jozef met kracht. 't Is oorlog en er bestaat hoop, dat Antwerpen bevrijd zal worden.

Met belangstelling keek Zacharias zijn neef aan.

— Waar hebt gij dat gehoord ? vroeg hij.

Even aarzelde Jozef. Dan besloot hij den grijsaard in vertrouwen te nemen; hij moest te Antwerpen een schuilplaats hebben, en hij had vermoed, dat oom Zacharias anti-Spaansch zijn zou, oordeelend naar zijn vroeger ka-

rakter. Dit bleek nu ook 't geval. En Jozef verhaalde, welke plannen er tegen Antwerpen bestonden en welk een rol hij daarin vervulde.

— Dan zijt gij waarlijk geheel veranderd, zei Zacharias. O, eindelijk. Na vele, vele jaren, hoor ik een boodschap, welke mij met vreugde vervult. Kon Antwerpen bevrijd worden ! Mocht ik die ure nog beleven !

— Oom, mag ik hier verblijven tot mijn zending vervuld is ?

— Natuurlijk, mijn jongen.... En vraag van mij alle diensten, die ik voor de goede zaak verrichten kan. Moge God en Onze Lieve Vrouwe, die we te Antwerpen zoo innig vereeren, onze stad bevrijden...

— Oom, gaarne neem ik uw medewerking aan, hernam Jozef. Ik moet nu een stout stuk verrichten. 'k Heb gehoord, dat de Spaansche muiters Elza, mijn geliefde, op het kasteel gevangen houden.

— Welke Elza ?

Jozef verhaalde nu, wie Elza was, en hoe ze in de macht van den electo was geraakt....

— En gij wilt haar verlossen ? vroeg Zacharias.

— Ja... Maar moest ik mislukken, dan moet een ander op den dag van den aanslag op Antwerpen mijn taak overnemen.

— En waarin bestaat die taak ?

— Niets anders dan een burger waarschuwen, dat het oogenblik gekomen is. Die burger is een bondgenoot; hij heeft eenige vertrouwden verzameld, die Maurits' soldaten zullen helpen. Om geen vermoedens te wekken, mag hij zoo lang door geen vreemdeling bezocht worden. Daarom neem ik mijn intrek niet bij hem.

— Welnu, moest gij van het kasteel niet terugkeeren, dan zal ik dien man waarschuwen. Van den ouden Zacharias zal niemand denken, dat hij zich met zulke zaken inlaat. Maar hoe zal ik weten, wanneer het uur slaat ?

— Oom, hier is een papier met de noodige aanwijzingen. Daar staat alles op.

Zacharias nam het stuk over en las het door.

— Goed, gij kunt naar het Maranennest gaan, hernam hij dan. Het is uw plicht Elza te bevrijden. God helpe u... Onze Lieve Vrouwe beschermte het arm meisje...

Nog eenigen tijd bespraken de oude en de jonge man het groote plan. En toen ging Jozef Reniers heen. Zijn geweten beschuldigde hem, dat hij een persoonlijk belang boven 't algemeene stelde, dat hij voor zijn geliefde de krijgszaak in gevaar bracht. Niet Zacharias, maar hij was aangewezen, om op het beslissend oogenblik te handelen binnen de belaagde stad.

Maar Jozef verdoofde die inwendige stem. Hij wilde Elza redden of voor haar sterven....

IN 'T MARANENNEST.

Maranennest... Ja, zoo noemden de oude Antwerpenaren nog het kasteel, en vooral nu zij weer zoo levendig aan de Spaansche furie herinnerd werden.

In 't Maranennest ging het vroolijk toe. De Spanjaarden uit Lier verbroederden met die van Antwerpen. En dit geschiedde op losbandige wijze.

Uit de stad waren vele deernen binnengeslopen en hielden met de soldaten walgelijke slempartijen.

Elza hoorde op haar kamer het rumoer. O, in de dagen harer gevangenschap had ze reeds veel geleden. Jeronimo had niet naar haar smeekbeden en haar geschrei geluisterd. Het deugdzaame meisje had haar eer verdedigd met geweld. Gisteren nog krabte ze den electo het gelaat open. In woede sloeg de kerel haar... Maar tot nu toe was Elza nog voor oneer gespaard. Zou ze dien strijd volhouden? Ze at of dronk niet, uit vrees, dat men haar bedwelmen zou.

Een oude soldaat trad binnen.

— Straks komt de electo u bezoeken, zei hij. Maar nu is zijn geduld uit. Hij wil u tot zijn geliefde, en, zoo ge weigert, verstoot hij u en levert u over aan de dronken soldaten, die nu met hun broeders van Lier feest vieren. Meisje, wees toch wijs...

— Liever dood dan toe te geven, antwoordde Elza.

— Maar die soldaten zullen u niet dooden. Wees verstandig... Anders wordt ge nog erger behandeld dan de slechte deernen uit de stad, die altijd rond 't kasteel dwalen... Ge weet het nu. Denk na. Het geduld van den electo is uit... ik herhaal het.

De bejaarde krijgsman vertrok. En het arme meisje brak opnieuw in snikken uit bij de gedachte aan 't lot dat haar wachtte.

— Ik moet me zelf bevrijden, zei ze..., me bevrijden door den dood.

Ze had in haar wanhoop al meer aan zelfmoord gepeinsd. Maar ze deinsde er voor terug, zich zelf het leven te benemen... Doch ze zag nu geen anderen uitweg...

— God zal me barmhartig zijn, sprak Elza. Hij weet, waarom ik sterven wil...

Ze kende ook het verhaal van de bruid uit 1576, die op het kasteel zich voor oneer wilde behoeden, door zich te worgen met een gouden halsketen... Daar op tafel, in een met satijn gevoerd doosje, lag zulk een juweel, door den electo gebracht, om haar te verlokken... 't Was een kleinood, de stad afgeperst. Elza had het nog niet aangeraakt. Nu nam ze het op en bekeek net... Het goud zou dan alleen schitteren aan haar blanken hals, om haar uit de gruwelijke ellende te bevrijden, van het afschuwelijkst lot, dat een reine vrouw treffen kan...

In zulke gedachten zat Elza daar, in de rijk bemeubelde kamer van het Maranennest...

... ..

— Dus ze wil nog niet van mij weten? vroeg Jeronimo aan den soldaat, die de boodschap bij Elza had gebracht. Ja, mijn geduld is uit... Ik laat me niet meer vernederen door een deerne uit de stad. Ik zal haar nog wat tijd gunnen, om na te denken... En weigert ze dan, zoo sleur ik haar bij de kerels, die ginds zoo lustig feest vieren...

— En voor 't meerendeel dronken zijn...

— Laat ze doen! Wie weet, hoe spoedig weer de ellende en de ontoringen van den oorlog voor hen aanbreken.

De electo zonk in zijn prachtig gebeeldhouwden zetel. Hij overwoog zijn eigen toestand. Dit leventje als een vorst kon niet blijven duren. Het was oorlog en men zei dat de Spaansche veldheer Spinola komen zou.

— Dan moet ik bijtijds zien weg te geraken, maar als een rijk man, mompelde de schurk.

Hij stond op en ging naar een kas. Daarin bewaarde hij een koffertje met gemunt goud. Maar hoe den zwaren last in veiligheid te brengen ?

Zijn dienaar klopte weer. Haastig deed Jeronimo de kas dicht. Dan liet hij den ouden krijgsman binnen.

— Daar is iemand, om u te spreken, zei deze. Hij beweert een bode te zijn van soldaten, die zich ook bij ons willen aansluiten.

— Leid hem hier ! gebood Jeronimo.

Jozef Reniers verscheen, vermomd als Spaansch soldaat. Onder den arm droeg hij een pak. Hij groette beleefd en wenkte den dienaar heen te gaan.

— Vanwaar komt gij ? vroeg de electo op hoogen toon.

Bliksemsnel trok Jozef zijn rapier en stootte het Jeronimo in de borst. De electo stortte neer, zonder een kreet te slaken. Vlug grendelde Jozef de deur. Dan boog hij zich over den Spanjaard en zei :

— Ik wreek mijn geliefde... en ook de stad Antwerpen... Dat is uw einde, ellendige schurk...

Jeronimo poogde om hulp te roepen, maar kon geen klank uitbrengen. Een gulp bloed gудste uit zijn mond. In zijn blik laaide vreeselijke angst. Maar de oogen braken... Eenige oogenblikken later was de despoot, die Antwerpen de wet gesteld had, dood.

Jozef opende nu een andere deur, die op dit vertrek uitgaaf... En daar zag hij Elza... Ze lag op een rustbank... Om haar hals klemde een gouden keten... Het meisje snakte om adem en toch wrong ze de schakels nog dichter in het teere vleesch.

— Elza... mijn Elza, wat doet ge ! kreet Jozef Reniers...

Plots liet ze de keten los... Ze keek den vermeenden soldaat strak aan... Ze kon niet spreken, maar smeekend strekte ze de handen uit. Ze herkende den zoon van den Antwerpschen schoolmeester, den redder, naar wien ze zoo innig verlangd had. En Jozef nam haar op en kustte ze.

— Ik kom u halen, zei hij, op gedempten toon nu...

Ze herwon haar kracht...

— Jozef, o, jozef toch, stamelde ze. Zijt gij het werkelijk... Ik wilde sterven... hij zou komen... de electo...

Reniers sidderde : plots begreep hij alles... Hij had het meisje niet alleen van Jeronimo haar belager, maar ook van den dood bevrijd. De reine had verkozen te sterven, boven het lot, dat haar wachtte...

— Elza, ik heb den electo gedood, zei Jozef ontroerd. Nu moeten we vluchten. O, toon u sterk...

Ze rees op, duizelig toch nog, maar ze spande al haar krachten in. Reniers opende vlug het pak en haalde er een langen soldatenmantel en een helm uit.

— Ge moet u vermommen en zoo zullen we het kasteel verlaten, sprak hij. Het oogenblik is gunstig. Er is geen orde. Al de soldaten zijn dronken. En ik heb mijn zwaard bij mij...

— Ik volg u... Jozef. O, God zij gedankt, dat Hij u zond... Ja, laat ons gaan en moest de vlucht mislukken...

— Dan sterf ik voor u, viel de jonge man haar in de rede.

— Maar dood dan eerst mij...

— Goed... We hebben echter alle kans, om dit hol veilig te verlaten. Hij deed haar den mantel om. Elza bond haar lokken op en den helm verborg deze.

— Zoo kan 't gaan, zei Jozef.

— O, God en de H. Maria zullen ons helpen ! bad het meisje.

Reniers keerde met Elza in de kamer van den electo terug. Het lijk lag in een bloedplas... Elza huiverde en wendde den blik af.

— Het was een rechtvaardige straf, fluisterde Jozef. Ik heb Antwerpen van een schurk verlost.

Hij schoof de grendels der andere deur weg en trad met Elza in een gang. Bij zijn komst had hij goed op den weg gelet. De oude dienaar vertoonde zich niet...

— Vlug nu! fluisterde Jozef en hij nam Elza bij de hand, voerde haar door de lange gang, besteeg de trappen en zoo bereikten ze de binnenpoort.

Uit de zaal klonk een woest gezang. Niemand daar vermoedde wat er op het kasteel gebeurd was. Jozef en Elza spoedden zich naar een gewelf, dat op de poort uitgaaf. De portier zat dronken in zijn wachthuis...

— Moet gij naar de stad, brabbelde hij tot Jozef.

— Ja, kerel. Laat ons gauw buiten. We hebben een brief voor 't stadhuis.

— Om meer wijn zeker ?

— Juist !...

— Eisch van den besten... Sla maar met uw vuist op tafel... Ze durven toch niets te weigeren !...

— Wees gerust, vriend ! Toe, laaf er ons nu uit... want wij verlangen weer bij het feest te zijn.

Reniers moest den bedronken wachter helpen, om de poort open te krijgen. Eindelijk stapte hij met Elza heen... Ontroerd greep het meisje zijn arm. Jozef hoorde zijn geliefde snikken...

— Verlost, zei hij. Maar zeg nog niets... Vlug verder... ik ken een veilige schuilplaats. De dood van den electo zal bekend worden en dan zoeken ze ons. Maar ik weet een plaats, waar ze u nooit vinden...

Ze spoedden zich heen. Zwaar leunde Elza op den arm van Jozef. Ze bereikten de stad, maar de jonge man koos een eenzaam plekje, om onbemerkt binnen te geraken.

Immers, burgers hielden de wacht, gedachtig aan de Spaansche furie van 1576. Ze zouden nu Antwerpen hardnekkig verdedigen. Jozef hield Elza's bevrijding liever nog verborgen. Anders werd haar schuilplaats ook bekend. En hij zelf moest eveneens in 't duister blijven, tot het uur sloeg, waarop hij zijn taak te verrichten had.

Veilig bereikten ze het huisje bij de Onze Lieve Vrouwekerk. Ze stonden stil in een donkeren hoek.

— Elza, welk een weerzien, hé ! fluisterde Reniers. En ik, die vroeger zoo slecht was, en wegliep. Kunt gij het mij vergeven ?

Innig sloeg ze hem de armen om den hals. Hij kustte de geliefde, want nu gevoelde Jozef het nu, dat hij haar zoo nog noemen mocht.

— Nu gaan we bij mijn oom, Zacharias, hernam Jozef, na een wijle Elza omhelsd te hebben.

— De goudzoeker ?

— Een braaf man. Ge zult er welkom en veilig zijn.

Ze klopten en werden binnen gelaten.

— Gelukt ! juichte de oude. Ha, nu zie ik, dat mijn neef waarlijk veranderd is. Ge hebt uw proefstuk geleverd.

Zacharias was innig verheugd. Elza moest nu ook bij hem blijven, tot een betere tijd aanbrak.

Op 't kasteel vond de oude dienaar weldra het lijk van den electo. Ontsteld ging hij het aan zijn makkers mededeelen. Het nieuws deed de ronde. En de schoone deerne was verdwenen. Maar men verkeerde in de meening, dat de dader een Spaansch soldaat was.

— Bah, we zullen morgen naar het stadhuis om een prachtige doodkist sturen en een anderen hoofdman kiezen ! riep een der muiters. Vannacht vieren we ons verbroederingsfeest voort.

Maar den volgenden dag verscheen Spinola, de Spaansche veldheer, onverwacht te Antwerpen. Hij had een kloeke bende krijgsvolk mee. En zonder verzet drong hij op 't kasteel. Hij liet eenige belhamels naast Jeronimo's lijk aan de galg hangen. De soldij werd betaald en het oproer was gedempt. In de stad herademde men... Maar het was nu weer oorlog in de Nederlanden...

DE PIJNBANK DER HEKSEN.

De gevangenisbewaarder te Nieuwpoort haalde Jacqueline uit haar kamer.

— Ik moet u voor den heksenmeester brengen, zei hij.

— Een verhoor ? vroeg het meisje...

De cipier keek zoo ernstig...

— Op de pijnbank ? hernam Jacqueline.

De bewaker knikte.

De gevangene huiverde.

— Dus zal de heksenmeester toch de schanddaad bedrijven, mij te folteren ? vervolgde ze. Op recht mag ik niet hopen. En waar is nu de kommandant, die mij beschermen zou ?

— Hij weet niet, wat er met gebeuren moet. O, jonkvrouw, ik heb veel deernis met u... Kan ik u helpen ! Gij zijt geen heks.

Bijna angstig sprak de cipier die woorden, doch ze moesten hem toch van 't hart. Waarlijk trilde zijn ziel van medelijden.

— Jacqueline stond op. Ze beheerschte zich. Ze dacht aan Wouters briefje. Tijd winnen... redetwisten... zich hardnekkig verdedigen. Maar wat vermocht dit alles, als beulsknechten haar aangrepen en op de helsche pijnbank wierpen ?

Gewillig ging ze met den cipier mee. Ze trad in de heksenkamer. Naast den rechter zat een vreemde man, met akelig gelaat. Hij keek grijnzend naar het meisje... Fier stond Isegrims dochter in het midden der kamer. De heksenmeester vroeg haar, of zij nu bekende een toovenares te zijn.

— Hoe kan ik zulks bekennen, als ik nooit met hekserij heb omgegaan. antwoordde ze waardig.

— Hier is de heer scherprechter uit Brugge, die zeer bedreven is in het ontdekken van merkteekenen des duivels, hernam de magistraat. Hij zal het lichamenlijk onderzoek doen, volgens de wetten en voorschriften op de hekserij.

A. HANS

De Heks van Nieuwpoort



Uitgaaf B. H. HANS, Contich.